

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

naziv **APLIKACIJA KISIKA PREKO NOSNEGA KATETRA**

koda **01.01**

Ključne besede: **kisik, nosni kateter, zdravstvena nega**

Namen aktivnosti: **Preprečiti ali zmanjšati pomanjkanje kisika v tkivih**

Potrebni pripomočki:

Predvideni čas izvajanja protokola (aktivnosti): **5 – 10 minut**

Skrbnik protokola aktivnosti zdravstvene in babiške nege:

Sekcija MS in ZT v pulmologiji

Potrebno število oseb za izvedbo aktivnosti: **1**

odgovorna oseba protokola: **Lojzka Prestor**

omejitve, pripombe

Aktivnost ZBN lahko izvede:

bolničar	Ne	
tehniki zdravstvene nege	DA	
diplomirana medicinska sestra	DA	
diplomirana babica	DA	
dijak, študent, pripravnik	DA	<i>pod nadzorom mentorja</i>

- enorogi nosni kateter
- dvorogi nosni kateter
- sterilna destilirana voda
- vlažilec
- kisikov manometer
- gel na vodni osnovi
- povezovalna cev za kisik
- zaščitne nesterilne rokavice
- robčki
- kompresa
- lepilni trak
- koš za odpadni material

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

Izvedba aktivnosti zdravstvene nege: **APLIKACIJA KISIKA PREKO ENOROGEGA NOSNEGA KATETRA**

1.	Preverimo identifikacijo pacienta in naročilo na terapevtskem listu. Upoštevamo pravilo 10p	opombe:	<i>Preprečimo zamenjavo pacienta in nepravilno aplikacijo kisika</i>
2.	Pred posegom razkužimo roke		<i>Preprečimo okužbo</i>
3.	Pripravimo vlažilec		<i>Uporabljamo lahko vlažilec za večkratno uporabo, kjer nalijemo destilirano vodo med oznako min in max. V tem primeru destilirano vodo in vlažilec menjamo na 24 ur. Lahko uporabimo destilirano vodo v plastenki, ki jo menjamo po navodilih proizvajalca.</i>
4.	Pacientu razložimo poseg		<i>Pridobimo njegovo sodelovanje</i>
5.	Pacienta namestimo v polsedeči položaj in ga prosimo, da očisti nos		<i>Pacient ima prosti nosnici.</i>
6.	Seznamimo se z morebitnimi nepravilnostmi ali poškodbami nosu in žrela		<i>Glede na morebitne spremembe v nosu izberemo nosnico primerno za uvajanje katetra</i>
7.	Kožo na čelu in nosu razmastimo z alkoholnim tamponom		<i>Boljša pritrditev katetra</i>
8.	Uvedemo nosni kateter		<i>Na nosnem katetru odmerimo razdaljo od konice nosu do ušesne mečice. Z vodo navlažimo nosni kateter in ga v loku uvedemo v očiščeno nosnico. Kateter držimo kot svinčnik. Uvajamo ga nežno, da ne poškodujemo sluznice. Pacienta prosimo, da pogoltne slino in pove če ga kaj moti ali draži. Položaj preverimo s pregledom grla. Če je kateter viden ob jezičku ga izvlečeno za centimeter.</i>
9.	Pritrdimo nosnega katetra		<i>Pritrdimo ga s kratkim kosom lepilnega traku na čelo in nos. Pazimo na estetski videz pacienta.</i>
10.	Nastavimo ustrezen pretok kisika		<i>Na pretočnem ventilu naravnomo predpisani pretok kisika v litrih na minuto. Kroglica na manometru, ki kaže pretok kisika mora lebdeti na sredini črtice. Tako zagotovimo pravilen pretok kisika.</i>
11.	Pospravimo uporabljeni material		<i>Ob menjavi nosni kateter zavržemo. Posodo za vlaženje vsak dan namočimo v razkužilo, speremo in posušimo. V kolikor jih peremo v termodezinfektorju, opisani postopki razkuževanja niso potrebni. Posode za vlaženje hranimo v PVC vrečki v omari. Manometer, ki trenutno ni v rabi ima privito suho posodo za vlaženje. Cevi ostanejo iste ves čas hospitalizacije. Zavržemo jih po končani aplikaciji kisika,</i>
12.	Razkužimo roke		<i>Preprečimo okužbo</i>
13.	Poseg dokumentiramo v dokumentacijo zdravstvene nege		<i>Zagotovimo kontinuiteto in pretok informacij med člani tima</i>
14.	Skrb za redno menjavo katetra		<i>Nosni kateter menjamo na 12 ur, po možnosti v drugo nosnico. Ob povečani sekreciji iz nosu ga menjamo še pogosteje. Nosni kateter mora biti prehoden.</i>

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

Izvedba aktivnosti zdravstvene nege: **APLIKACIJA KISIKA PREKO DVOROGEGA NOSNEGA KATETRA**

1.	Preverimo identifikacijo pacienta in naročilo na terapevtskem listu. Upoštevamo pravilo 10p	<i>Preprečimo zamenjavo pacienta in nepravilno aplikacijo kisika.</i>
2.	Pred posegom razkužimo roke	<i>Preprečimo okužbo.</i>
3.	Pripravimo vlažilec	<i>Uporabljamo lahko vlažilec za večkratno uporabo, kjer nalijemo destilirano vodo med oznako min in max. V tem primeru destilirano vodo in vlažilec menjamo na 24 ur. Lahko uporabimo destilirano vodo v plastenki, ki jo menjamo po navodilih proizvajalca.</i>
4.	Pacientu razložimo poseg	<i>Pridobimo njegovo sodelovanje.</i>
5.	Pacienta namestimo v polsedeči položaj in ga prosimo, da očisti nos.	<i>Pacient ima prosti nosnici.</i>
6.	Uvedemo in pritrdimo nosni kateter	<i>Konici nosnega katetra namestimo v obe nosnici. V nosnici morata biti nameščeni udobno. Cevko namestimo za obe ušesi in pod brado stisnemo z obročem, ki je nameščen na cevi katetra. Kožo za ušesi je potrebno opazovati zaradi draženja. Preventivno jo zaščitimo z netkano kompresno.</i>
7.	Nastavimo predpisan pretok kisika	<i>Na pretočnem ventilu naravnomo predpisani pretok kisika v litrih na minuto. Kroglica na manometru, ki kaže pretok kisika mora lebdeti na sredini črtice. Tako zagotovimo pravi pretok kisika.</i>
8.	Pospravimo uporabljeni material	<i>Ob menjavi nosni kateter zavržemo. Posodo za vlaženje vsak dan namočimo v razkužilo, speremo in posušimo. Če posode za vlaženje operemo v termodezinfektorju, opisani postopki razkuževanja niso potrebni. Posode za vlaženje hranimo v PVC vrečki v omari. Manometer, ki trenutno ni v rabi ima privito suho posodo za vlaženje. Cevi ostanejo iste ves čas hospitalizacije, po končani aplikaciji kisika, jih zavržemo.</i>
9.	Razkužimo si roke	<i>Preprečimo okužbo</i>
10.	Poseg dokumentiramo v dokumentacijo zdravstvene nege	<i>Zagotovimo kontinuiteto in pretok informacij med člani tima</i>
11.	Skrb za redno menjavo katetra	<i>Nosni kateter menjamo na 7 dni ali po potrebi, če je kateter obložen, zamašen ali draži pacienta. Oksigenacija je zadovoljiva le, če sta obe konici katetra prehodni.</i>

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

Opombe, omejitve protokola:

-

Temeljna literatura:

- Ivanuša A, Železnik D. Standardi aktivnosti zdravstvene nege, 2. dopolnjena izdaja, Maribor: Fakulteta za zdravstvene vede, 2008: 375-387
- Kadivec S, Vrankar K. Aplikacija kisika In: Skela SB et. al, eds. Teoretične in praktične osnove zdravstvene nege ;zbrana poglavja, Jesenice: Visoka šola za zdravstveno nego, 2010: 270-286
- Šifrer F. Zdravljenje s kisikom. In Kern I, ed. Book of abstract, 4th Slovenian pneumonology and allergology congress 2008, Portorož, 14.-16. September 2008. Golnik: University clinic of respiratory and allergic diseases Golnik, Slovenian association of pneumologists, Slovenian association of allergology and clinical immunology; 2008: 28-30
- Nettina MS. Lippincott manual of nursing practise. 9th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer Health: Lippincott Williams&Wilkins. 2010; 242-55
- Križmanič M, Grmec Š. Numerični izračuni pričakovanih deležev kisika v vdihanem zraku (FIO2) različnih sistemov za aplikacijo kisika. Med. Mes. 2007;3: 282-92
- British Thoracic Society. Guidelines for emergency oxygen use in adult patients: Summary of draft guideline; 2007. Dostopno na: WWW.bri-thoracic.org.uk/c2/uploads/oxygen (30.9.2013)
- Crnič I, Pulzna oksimetrija in kisik-uporabno a ne samoumevno. In: Posavec A, ed. Nujni ukrepi v predbolnišnični nujni medicinski pomoči, zbornik predavanj, Ljubljana: Zbornica – Zveza, Sekcija reševalcev v zdravstvu 2006: 269-307
- Altman G. Fundamental & advanced nursing skills. 3th ed. Clifton Park: Delmar Cengage Learning, 2010: 867-76
- Raškovič RM, Varna aplikacija kisika. In: Kvas A et. al, ed. Sodobnim znanjem postopkov v zdravstveni in babiški negi nasproti, Ljubljana: Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov, 2010: 21-29

	organ, ki izdaja sklep o ustreznosti:	številka sklepa:	datum:	odgovorna oseba:
sklep skrbnika nacionalnega protokola	Sekcija MS in ZT v pulmologiji	2K/2014	08.04.2014	<i>Lojzka Prestor</i>
I. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Delovna skupina za nacionalne protokole ZBN	5/14	03.12.2014	<i>Majda Oštir</i>
II. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Upravni odbor Zbornice Zveze	410/25	07.05.2014	<i>Darinka Klemenc</i>
III. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego pri MZ	07a/95-2014	19.11.2014	<i>Zdenka Kramar</i>

Dokument objavljen na spletni strani Zbornice – Zveze dne **08.12.2014**

Nacionalni protokol se uporablja najmanj do: **07.12.2016**